

IO1 Джендър+ Харта

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Този проект е финансиран с подкрепата на Европейската комисия. Настоящата публикация отразява единствено вижданията на автора, и Комисията не носи отговорност за каквото и да е използване на информацията, съдържаща в този документ.

Съдържание

Джендър + Харта	3
Общи политики	3
Професионално образование и обучение (ПОО)	4
Обучение на персонала и личностно развитие	4
Подходи за преподаване и обучение	4
Общуване	5
Общуване с родителите	6
Досиета на учениците и Информационни системи за учениците	6
Достъп до информация	6
Предприемане на действия срещу тормоз	7
Помещения	7
Дрескод и униформи.	7
Видимост и празнуване на разнообразието	8
Спорт (ПОО курсове свързани със спорт/дейности)	8

Джендър + Харта

Организация за ПОО, която има позитивно отношение към темата за джендър идентичността, предоставя толерантна, приобщаваща и приемаща среда, в която джендър идентичността на учащите се разпознава, защитава и подкрепя. Всички учащи трябва да имат правото и възможността да идентифицират и да изразят своята джендър идентичност. Това е място където:

- Всички заинтересовани страни (преподаватели, учители, родители, и др.) проявяват взаимно уважение и се учат да работят заедно независимо от своите различия.
- Всеки бива учен да разпознава и да устоява на стереотипите, да не толерира лошото отношение (дискриминация, стереотипизиране, подигравки, тормоз, малтретиране) на база джендър изразяване или джендър идентичност и се вземат мерки, така че учениците, родителите, учителите и другите служители да бъдат защитени от прояви на дискриминация заради своята джендър идентичност.
- На учениците и на персонала се предлага проактивно обучение, с което да им се помогне да разберат по-цялостно джендър многообразието. Това предоставя възможност на учениците да изследват по-широк обхват от интереси и идеи и да открият нови таланти, възможности за обучение и кариерни пътища.
- Многообразното джендър присъствие е отразено в структурните и междуличностни аспекти на ПОО организациите, включително в политиките, учебната програма, учебната база и формулярите.

3

Създаването на ПОО организация, която признава и утвърждава джендър многообразието изисква целенасочена стратегия, която се базира на няколко ключови елемента.

ПОО организациите, с позитивно отношение към темите за джендър идентичността, подкрепят специфични структурни подходи (политики, процедури, и др.), които демонстрират тяхната ангажираност към разпознаването и зачитането на джендър многообразието на всички ученици.

Общи политики

ПОО организации, с позитивна нагласа към темите за джендър идентичността:

- Разработват политики/административни наредби, които наблягат на джендър идентичността като сфера на многообразие, защитена и подкрепена от центъра за обучение.
- Осигуряват механизми, които гарантират, че структурите, чиято цел е да представляват учениците, включват всички ученици, независимо от техния пол, възраст, раса, етническа принадлежност или произход, религия или вяра, сексуална ориентация, джендър идентичност или джендър изразяване, както и здравословно състояние или инвалидност.
- Използват информационни системи за учениците, които позволяват на семействата да конкретизират маркера за пол на ученика, предпочитаното име и местоимения.
- Идентифицират членове на персонала, които имат водеща роля и функция в работата и проблемите свързани с джендър идентичността (IO3 Джендър Шампион).

- Разполагат с джендър неутрални тоалетни/помещения, които предоставят възможност за лично пространство без да заклеят, който и да било ученик.
- Разполагат с готови печатни материали и информация за джендър многообразието.
- Разполагат с означения/изображения, които честват джендър многообразието.
- Предоставят възможност на всички ученици да участват в процеса на вземане на решения за политиките, които ги касаят.

Професионално образование и обучение (ПОО)

- Организациите за ПОО, с позитивна нагласа по джендър темите предоставят равни възможности за образование и обучение на всички ученици, независимо от тяхната джендър идентичност.
- Програмите за ПОО са отворени за всички ученици и се предлагат по начин, който улеснява обучението и по-нататъшните кариерни възможности за всички ученици.
- Учебните програми са изчистени от джендър стереотипи и дискриминация на база традиционните бинарни роли (например: типично „мъжки/женски“ работни позиции или модели).
- Да се създаде култура, базирана на подкрепа, така че гласовете на учениците да бъдат чути; техните таланти, интереси и кариерни стремежи да бъдат уважени; техните нужди от обучение и развитие да бъдат адекватно подкрепени и работата им да се цени.

Обучение на персонала и личностно развитие

- Да се организира систематично обучение на персонала, което изгражда капацитета на учителите и други служители (административен персонал, съветници, помощници, шофьори на автобус, служителите в закусвални, и т.н.) да зачитат джендър многообразието на всички ученици. Обучението трябва да подобри тяхното разбиране за джендър многообразието, сложността на понятието „джендър“, и да им предостави методи за справяне със ситуации на тормоз на база джендър идентичност, включвайки теми като биологичен пол, джендър идентичност, джендър изразяване, сексуална ориентация, джендър многообразие, джендър приобщеност, и др.)
- Съветниците/психолозите са обучавани да се справят с темата за джендър многообразието и да подкрепят учениците и техните семейства по тези въпроси.
- Учителите и съветниците могат да подобрят своето ниво на подготовка с помощта на четене и обучение, както и рефлектирайки върху собствените си възприятия за пола и как те оказват влияние на работата им с учениците. Това е основата на която учителите изграждат своите практики, които са отворени и включващи джендър идентичността и също така използват своята осъзнатост по джендър темите във всичко което правят докато преподават и водят обучения.

Подходи за преподаване и обучение

Организациите за ПОО, с позитивна нагласа към темите за джендър идентичността използват подходи на преподаване и учене, които наблягат на по-голяма осъзнатост и разбиране на джендър тематиката. Дали ще се използват самостоятелно или като част от други аспекти в предоставянето на даден курс, тези подходи представляват най-директен начин за оказване на въздействие върху учениците:

- Използвайте учебни планове, които помагат на учениците да се видят, оценят и разберат един друг като индивиди.

- Използвайте учебни планове, които помагат на учениците да идентифицират наличието на стереотипизиране и ограничения на база джендър идентичност, с помощта на изследване и преглед на популярната традиционна култура, книги с картинки или играчки за по-малките ученици, и т.н.
- Обсъдете и упражнете начини, по които учениците да спрат джендър стереотипизирането.
- Научете учениците на начини да се подкрепят взаимно.
- Интегрирайте джендър теми във всички аспекти от учебната програма. Поканете гост-лектори които работят за постигане на по-голямо равенство между половете в сферата на образованието, правото и други области.
- Използвайте видео или други медии, които предоставят алтернативни джендър идеи.
- Задайте проекти и задачи, които включват теми свързани с джендър идентичността и включват четене на материали или новини.
- Създайте пространство за учениците, в което да могат да говорят за собствените си разбирания и вярвания свързани с темите за пола.
- Периодично, преглеждайте и осъвременявайте образователните програми, съобразявайки нуждите на учениците, преподавателите и използвайки експертната на неправителствените организации.
- Четете книги, които насърчават дискусии за разбиранията относно традиционните джендър роли и такива, които отправят предизвикателство към джендър стереотипите и ограниченията.
- Предоставете ролеви модели чрез книги – биографични или художествена литература, които демонстрират разнообразни професии и постижения за хора от всичкилове.
- Поканете гост-лектори, които надграждат визията за начините за развитие и процъфтяване надскачащи стандартните джендър представи и разбирания.

Общуване

Междучелностното общуване подсилва ангажираността на организациите за ПОО за създаване на приобщаваща среда, независимо от джендър идентичността.

В една ПОО организация, която е с позитивно отношение към темите за джендър идентичността, учителите:

- Разпознават джендър многообразието на всички ученици.
- Зачитат името и местоименията, които даден ученик използва.
- Използват език, който включва всички общностни и който не засилва традиционните (бинарни) стереотипи касаещи пола.
- Отправят предизвикателство към ограниченото представяне и изобразяване на пола.
- Подкрепят процесите на рефлексия.
- Учат останалите на емпатия и уважение.
- Нормализират джендър многообразието.
- Имат осъзнатост за това, че всеки ученик може да има предпочитано име и полово местоимение, които са различни от посочените в досието на ученика.
- Правят всички възможни, разумни усилия, да уважат предпочитаното от ученика име и местоимение и да подсилят предпочитаното от ученика име и местоимение да бъдат уважени от другите, включително съученици, съекипници, т.н. – това се отнася и за другите членове от персонала, съветници, треньори, административни лица и др.
- Разработват съобщения в класната стая, в които се подчертава, че „всички ученици могат да...“.
- Използват приобщаващи изрази и фрази, когато се обръщат към целия клас – ученици или учащи.

- Групирайте учениците по начин, който не зависи от пола – групи по чин, групи по буквите в имената, групи по цветовете на дрехите.
- Дайте на учениците да разберат, че техните силни страни биват разпознати и уникалните им качества биват оценени.
- Насърчете учениците да намерят дейности, които им доставят удоволствие и които уважават техните интереси. Това помага на учениците да развият социални контакти.

Общуване с родителите

- Да се подкрепят семейства с деца, чиято джендър идентичност не се вписва в традиционния бинарен модел (момче – момиче). Да се помогне на родителите/настойниците да видят силните страни на своите деца – академични, артистични, атлетични, драматични или междуличностни.
- Да се проведе вечерно събитие за родители и лица, полагащи грижа в общността, за да се помогне на хората да разберат значението и комплексността на джендър идентичността.
- Да се споделят със семействата начини за говорене по темата за половата идентичност, които са утвърждаващи, приобщаващи и съобразени с възрастта.

Досиета на учениците и Информационни системи за учениците

- Прегледайте формулярите за родител / настойник, които им позволяват да посочат връзката си с ученика, независимо от пола.
- Позволете на семействата да уточнят маркера за пол на ученика, предпочитаното наименование и местоимение.
- Прегледайте формулярите, които се използват в организациите за ПОО, съдържащи името и местоименията, които се използват за даден ученик, като например дневник на присъствията или списък на класа, за да се уверите, че се използват коректните имена и пол.
- Осигурете конфиденциалност на трансджендър учениците. Изяснете кой има достъп до досиетата.

6

Достъп до информация

- Предоставете достъп до информация и подкрепа за учениците, учителите и неучителския състав по темите свързани със сексуалната ориентация, джендър идентичността и нейното изразяване, включително: предоставяне на релевантни материали в библиотеката на образователната институция, достъп до психологическо консултиране от специалист, който има подходящата експертиза по въпросите на малцинствата; достъп до електронни и печатни материали, и др.
- Предоставете подкрепа на самоподдържащи се групи, като клубове и групи по интереси на хора от малцинствата, включително ЛГБТИ ученици, учители, неучителски състав и родители.
- Осигурете достъп до специално определен човек във всяка ПОО организация, който да консултира учениците, учителите и неучителския състав по теми свързани с малцинствата, и в частност ЛГБТИ (ЮЗ Джендър Шампион), както и консултиране чрез инструменти, които осигуряват анонимност и конфиденциалност, като например имейл.
- Установете сътрудничество с учениците, учителите и родителите в прилагането на проекти и инициативи, които включват дейности, в които администрацията не разполага с достатъчен капацитет или експертиза.

- Подсигурете учениците от всички възрастови групи да получат цялостно обучение по темите свързани с техните фундаментални права, равенство, свобода от всякаква форма на дискриминация и принципите на демократично общество.
- Предоставете достъп до материали, които образоват учениците по темите за сексуалността, сексуалната ориентация, джендър идентичността и нейното изразяване, по надежден и конструктивен начин.
- Поставете на публично видими и достъпни места информация за събития, здравни или социални услуги, под формата на флаери, плакати, брошури и други материали.

Предприемане на действия срещу тормоз

- Въведете на практика политики и стратегии за борба срещу тормоза, които открито адресират сексуалната ориентация, джендър идентичността и джендър изразяването като характеристики, които подлежат на защита, и подгответе учителите и администрацията на организациите за ПОО да могат да се справят с възникването на тези проблеми.
- Въведете стандарти за реагиране при тормоз в организациите за ПОО, основани на най-добрите практики, интегриране на конкретни мерки и разбиране на тормоза и виктимизацията на уязвимите групи, включително ЛГБТИ лица.
- Отправете предизвикателство към коментарите базирани на джендър стереотипи.
- Санкционирайте изказвания, подбуждащи омраза на публично място, в името на засилване на принципите за равно третиране и приемане на всички уязвими общности, включително ЛГБТИ лица.
- Осигурете наблюдение на коридорите и закувалните, за да засилите усещането за безопасност.
- Осигурете навременна реакция за премахване на надписи и символи под формата на графити, плакати, флаери или други средства, които изразяват омраза по теми, които попадат под защитата на закона за антидискриминацията, които клеветят малцинствените групи или насърчават антидемократичните идеологии.
- Въведете ефективни механизми за защита на жертвите на тормоз и насилие, с приоритет осигуряване на тяхната безопасност. Тези механизми трябва да включват ефективни и възпиращи санкции спрямо извършителите, които целят коригиране на поведението им.
- Дайте възможност на всички ученици, включително онези които са жертва на хомофобен или трансфобен тормоз, да имат достъп до услуги за оказване на подкрепа на жертви на насилие, включително оказване на психологическа подкрепа.
- Организирайте централизирана система за събиране на статистически данни за случаите на тормоз, която взема предвид случаите на тормоз на база минорна идентичност на жертвата, включително хомофобен и трансфобен тормоз.

7

Помещения

- Ако е възможно, отделете поне едно тоалетно помещение/съблекалня, което е джендър неутрално, с опция за достатъчно лично пространство, което не стигматизира учениците.
- Дайте възможност на учениците да споделят стаи в общежитие/хотел по време на екскурзии, спортни събития и др., на база на джендър идентичността им, вземайки предвид, че всеки ученик, който се нужда от допълнително лично пространство трябва да му се предостави такова винаги когато е възможно.

Дрескод и униформи.

- Дрескодът и униформите са полово неутрални, без да се приписват варианти за обличане на даден пол.

Видимост и празнуване на разнообразието

- Въведете активни и публично видими политики, които подкрепят равенството и недопускането на дискриминация, които насърчават честването на събития и поводи, които са важни за малцинствените общности, включително за ЛГБТИ лицата.
- Джендър многообразието е видимо в учебниците, публикациите в коридорите и в ежедневните разговори.

Спорт (ПОО курсове свързани със спорт/дейности)

- **Позволете на трансджендър учениците да играят спорт в утвърдения от тях пол:** всички млади хора заслужават възможността да играят развлекателни спортове и достойнството им да бъде съхранено. Младите трансджендър хора не правят изключение от това. Всъщност, тъй като младите трансджендър хора често се сблъскват със значителни предизвикателства и стигма, би било крайно увреждащо да бъдат изключени от значими физически, ментални и социални преимущества, които младите хора придобиват от практикуването на развлекателни спортове. Въздействието на такъв вид дискриминация може да бъде тежко и да нанесе щети за цял живот. Да се позволи на трансджендър учениците да участват в развлекателните спортове със своята утвърдена джендър идентичност може да им даде стабилен тласък в посока на собствената им увереност и самооценка и да им предостави позитивни преживявания, които ще им помогнат във всички други сфера от живота.
- **Позволете на трансджендър учениците да се състезават в друга образователна институция:** без да нарушават конфиденциалността или поверителността на трансджендър ученика, ръководителите на ПОО институциите и треньорите по атлетика трябва да комуникират със своите колеги от другите образователни институции, преди провеждането на състезание, в което ще участва трансджендър атлет, за очакванията как да бъде третиран трансджендър ученика на и извън терена. Това предполага и осигуряването на достъп до подходящи съблекални, душеве или баня, и да се изиска използването на предпочитаните имена и местоимения от треньорите, опонентите, официалните лица, водещите, зрителите и медиите.

Тази Харта е създадена на база [Рамка за джендър приобщаващи училища](#) на „Gender Spectrum“ и [Джендър и учениците: място, от което да започнем](#) на „Welcoming Schools“.

